

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΕΑΣ

Η χλωρίδα και η πανίδα του νησιού μας

THE BIODIVERSITY OF KEA

The flora and fauna of our island

ΒΙΟΣΦΑΙΡΑ

ΚΕΟΣ →

BIOSPHERE

1 - 30 Αυγούστου 2022

Βουρκάρι, Προαύλιο Νηπιαγωγείου

Καθημερινά 19.00 - 00.00

Είσοδος ελεύθερη

Vourkari, Kindergarten schoolyard

Daily 19.00 - 00.00

Free entrance

MUNICIPALITY OF

ΚΕΑ

KEOS
CULTURE

aegean islands
νησιά - islands
Region of South Aegean

Anacamptis papilionacea

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Η φετινή έκθεση της ΒΙΟΣΦΑΙΡΑΣ είναι αφιερωμένη στην χλωρίδα και την πανίδα της Κέας. Για πρώτη φορά παρουσιάζεται με τόσο πλούσιο εκθεσιακό υλικό η βιοποικιλότητα του νησιού μας. Είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για όλους μας να θαυμάσουμε την ποικιλία των μορφών της ζωής σε φυτά, ζώα και μικροοργανισμούς που ζουν δίπλα μας.

Η συστηματική ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των κατοίκων και των επισκεπτών σε θέματα βιοποικιλότητας αποτελούν έναν από τους στόχους μας. Για τη διατήρηση, αλλά και την ορθολογική διαχείριση του φυσικού μας πλούτου είναι σημαντική η συμβολή όλων μας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όσους συνέβαλαν στην φετινή διοργάνωση και ιδιαίτερως την ΚΕΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ και την κ. Σωτηρία Αντωνοπούλου, που είχε την ιδέα αυτή και που μαζί με την κ. Άννα Ψύλλα ανέλαβαν και αυτή τη χρονιά την υλοποίηση του θεσμού. Κάθε χρόνο με τη ΒΙΟΣΦΑΙΡΑ παρουσιάζονται διαφορετικές πτυχές του νησιού μας προβάλλοντας την πολιτιστική και φυσική του κληρονομιά.

Ακόμα, ευχαριστούμε θερμά όσους συνέβαλαν με την παραχώρηση υλικού τους και όσους συνεισέφεραν στην μελέτη και την οργάνωση του.

Η ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΕΑΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΒΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

kea.gr / destinationkea.com

MESSAGE OF THANKS FROM THE MAYOR

This year's Biosphere exhibition is dedicated to the flora and fauna of Kea. The biodiversity of our island is presented for the first time with such rich exhibition material. It is a great opportunity for all of us to admire the diversity of life forms in the plants, animals and micro-organisms that live next to us.

The systematic information and raising awareness of inhabitants and visitors on biodiversity issues is one of our goals. The contribution of all of us for maintaining and rationally managing our natural wealth is essential.

I would like to thank everyone that contributed to this year's event and especially KEOS CULTURE and Mrs. Sotiria Antonopoulou who had this idea along with Mrs. Anna Psylla, who both once again undertook the organization of the event. Every year, with the help of BIOSPHERE, different aspects of our island are presented, highlighting its cultural and natural heritage.

Furthermore, our warmest thanks to everyone who helped by providing material, as well as to everyone who contributed to its study and organization.

IRENE VELISSAROPOULOU
MAYOR OF KEA

Amanita sp

Αριστερά: Αράχη πασχαλίτσα *Eresus cinnaberinus*
© Σάββας Χριστοδούλου

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΕΑΣ Η χλωρίδα και η πανίδα του νησιού μας

Ο Δήμος Κέας, υπό την επιμέλεια του μη κερδοσκοπικού πολιτιστικού φορέα Κέως Πολιτισμός, διοργανώνει για τέταρτη χρονιά την έκθεση Βιόσφαιρα Κέας, με τίτλο «Βιοποικιλότητα Κέας, Η χλωρίδα και η πανίδα του νησιού μας». Συνδιοργανωτής φέτος είναι και η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Μέσα από φωτογραφικό υλικό και συνοδευτικά κείμενα παρουσιάζονται οι ζωικοί και φυτικοί οργανισμοί που ζουν στο νησί μας. Καθώς δεν έχει γίνει συστηματική επιστημονική έρευνα για την χλωρίδα και την πανίδα της Κέας, μεγάλο μέρος του εκθεσιακού υλικού προέρχεται από ερασιτέχνες φυσιολγώστες, ανθρώπους που αγαπούν το νησί και την φύση του. Παρουσιάζονται, επίσης, τα βιβλία «Ψάρια Κέας» και «Μικρά μικρά της Κέας» με τα ζωγραφικά έργα του Αλέκου Φασιανού από τις εκδόσεις Βουρκαριανή που ευγενικά παραχωρήθηκαν από τον εκδότη και συλλέκτη Νίκο Δαλαρέτο. Παρουσιάζονται, ακόμα, τα σχέδια της Judith Allen - Efstathiou από το βιβλίο της «Χαρτογραφώντας το μονοπάτι», εκδόσεις Καπόν, που ευγενικά παραχωρήθηκαν από τη ζωγράφο.

Η έκθεση στοχεύει να συμβάλει στην συνειδητοποίηση της αξίας της βιοποικιλότητας και της ουσιάδους συμβολής της στην ευημερία και ευμάρεια του νησιού μας. Το εκθεσιακό υλικό που παρουσιάζεται στην Βιόσφαιρα Κέας 2022 φιλοδοξεί να αποτελέσει την αρχή για την δημιουργία μιας τοπικής βάσης δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει δεδομένα για την βιοποικιλότητα της Κέας.

Μέσα από ένα σύστημα ανατροφοδότησης και επικαιροποίησης των δεδομένων, θα μπορέσει να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο περιβαλλοντικής παιδείας και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας. Παράλληλα, τα δεδομένα αυτά μπορούν να ενισχύουν τον σχεδιασμό στοχευμένων δράσεων και παρεμβάσεων για την διατήρηση της βιοποικιλότητας του νησιού. Η «Βάση Δεδομένων Βιοποικιλότητας Κέας» θα είναι διαθέσιμη και προσβάσιμη σε κάθε ενδιαφερόμενο και θα αποτελέσει σημαντική παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές του τόπου μας.

Ευχαριστούμε θερμά τους Δημήτρη Βρεττό, Δέσποινα Θεοδωρίδου - Κρεντζ, Ρένα Καρακατσάνη, Αλέξανδρο Λυμπερόπουλο, Κωστή Μαρούλη, Marcie Mayer, Ιωσήφ Μπιζέλη, Λάζαρο Παμπέρη, Ελένη Πάνου, Ηλία Στραχίνη και την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, οι οποίοι μας παραχώρησαν το πολύτιμο υλικό τους. Επίσης, ευχαριστούμε τον Σάββα Χριστοδούλου, Γεωπόνο Βιοτεχνολόγο, MSc, Υποψήφιο Διδάκτωρ Γ.Π.Α για την ουσιαστική συνεισφορά του στη συγκέντρωση και οργάνωση του υλικού.

ΒΙΟΣΦΑΙΡΑ
ΚΕΟΣ →
BIOSPHERE

THE BIODIVERSITY OF KEA The flora and fauna of our island

The Municipality of Kea, under the supervision of the non-profit cultural institution KEOS CULTURE, organizes for the fourth year the exhibition Biosphere Keos, entitled "The Biodiversity of Kea, the flora and fauna of our island." Co-organizer this year is the Region of South Aegean.

Through photographic material and accompanying texts, animals and plants of our island are presented. As no systematic scientific research has been conducted for the flora and fauna of Kea, a big part of the exhibition material comes from amateur naturalists and people that love the island and its nature. Also, the books "Fish of Kea" and "Small small of Kea" with drawings of Alekos Fassianos by Vourkariani editions that were kindly granted by the publisher and collector Nikos Dalaretos are presented. Drawings of Judith Allen-Efstathiou by her book "Mapping the walk", Kapon editions, that were kindly granted by the painter are presented as well.

The exhibition aims at contributing to raising awareness of the biodiversity value and of its essential contribution to the prosperity and well-being of our island. The exhibition material presented at Biosphere Keos 2022 aspires to be the beginning of the creation of a local database, which will include data for Kea's biodiversity. Through a feedback and data updating system, it could become a significant tool for environmental education, as well as for raising awareness of the local community. At the same time, such data can enhance the planning of targeted actions and interventions for maintaining the island's biodiversity. The "Biodiversity of Kea Database" will be available and accessible to any interested party and will become a significant legacy for the next generations of our island.

We extend warm thanks to Dimitris Vrettos, Despina Theothoridou - Krents, Rena Karakatsani, Alexandros Lymperopoulos, Kostis Maroulis, Marcie Mayer, Iosif Mpizelis, Lazaros Pamperis, Eleni Panou, Ilias Strachinis and the Hellenic Ornithological Society who provided us with their precious material. We also wish to thank Savvas Christodoulou, Agriculturalist, Biotechnologist, MSc, PhD candidate of the Agricultural University of Athens for his substantial contribution to the collection and organization of the material.

Anthocharis cardamines
Λάζαρος Παμπέρης, «Οι πεταλούδες της Ελλάδας», Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Εκδ. Παμπέρη, Αθήνα 2010

KEOS CULTURE

Η **ΚΕΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ** έχει όραμα να κάνει την Κέα το νησί της ζωής και της τέχνης. Φιλοδοξεί να συμβάλλει με τις δράσεις της στην κοινωνική και πολιτιστική καινοτομία, να προάγει τον πολιτισμό στο νησί δημιουργώντας διεθνείς συμμαχίες και γέφυρες επικοινωνίας. Οι πρωτοβουλίες της στοχεύουν να εμπνεύσουν την τοπική κοινωνία αναδεικνύοντας την πολιτιστική και τη φυσική της κληρονομιά για την διασκέδαση, την παιδεία και την ευημερία των κατοίκων και των επισκεπτών. | www.keosculture.org

KEOS CULTURE has the vision of making Kea the island of life and art. With its actions it aspires to contribute to social and cultural innovation in Kea and to promote culture on the island through international networks and bridges of communication. Its initiatives aim to inspire and connect the local community by supporting cultural and natural heritage for the enjoyment, education and wellbeing of locals and visitors. | www.keosculture.org

Λαφιράτης *Elaphe quatuorlineata* | © www.herpetofauna.gr

Αριστερά: Βασιλική βελανιδιά *Quercus macrolepis*
© Φωτοθήκη Δήμου Κέας, Φωτογράφος: Νίκος Φωκάς

Σχέδιο από το βιβλίο της Judith Allen - Efsthathiou, «Χαρτογραφώντας το μονοπάτι», εκδόσεις Καπόν, 2022

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Έκθεση

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΕΑΣ

Η χλωρίδα και η πανίδα του νησιού μας

Διοργάνωση **Δήμος Κέας**

Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Κέας

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Επιμέλεια έκθεσης & καταλόγου: Σωτηρία Αντωνοπούλου, Keos Culture

Γραφιστική επιμέλεια έκθεσης & σχεδιασμός καταλόγου: Άννα Ψύλλα

Εκτυπώσεις φωτογραφιών: PEBRO Αφοί Πετρογιάννη

Εκτύπωση καταλόγου: Λυχνία ΑΕ

Μεταφράσεις: Translation Project

CREDITS

Exhibition

THE BIODIVERSITY OF KEA

The flora and fauna of our island

Organized by the **Municipality of Kea**

the **Public Benefit Organization of the Municipality of Kea**

and the **Region of South Aegean**

Exhibition & catalogue curator: Sotiria Antonopoulou, Keos Culture

Exhibition graphics & catalogue design: Anna Psylla

Photo printing: PEBRO Petroyannis Bros

Catalogue printing: Lychnia SA

Translation: Translation Project

Οπισθόφυλλο: Έργα από τα βιβλία «Ψάρια Κέας» (1986) και «Μικρά μικρά της Κέας» (1998) με ζωγραφικά έργα του Αλέκου Φασιανού, Εκδόσεις Βουρκαριανή, με την ευγενική παραχώρηση του εκδότη και συλλέκτη Νίκου Δαλαρέτου.

Λιβάντα

Μπαρμπούκι Κίος

Ρημοσμάδα
Κίος
Επί Φασαίου

Παταγίδα

Βασίλικά

Κάβουρας

Ριζάνη

Σφυροίσι

Α φασιανός

Ζωγράφος Κίος

Κεράσια μαύρα
Κίος